

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 97 (1972), No. 2, 221--224

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117757>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1972

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O TEORII ČÍSEL V MOSKVĚ

Ve dnech 14.—18. září 1971 pořádala AV SSSR spolu s Mezinárodní matematickou unií v Moskvě konferenci věnovanou analytické a algebraické teorii čísel. Datum zahájení konference přitom odpovídalo osmdesátinám význačného sovětského matematika I. M. VINOGRADOVA.

Toto jubileum se odrazilo i v náplni přednášek na plenárních zasedáních konference. Prvé plenární zasedání, spojené se zahájením konference, se konalo v zasedací síni presidia AV SSSR. Po krátkém úvodním projevu akademika M. V. KELDYŠE a vystoupení předsedy organizačního výboru akademika I. M. Vinogradova vyslechli přítomní dva hodinové referáty. Oba přednášející (president MMU prof. K. CHANDRASEKHARAN i akademik J. V. LINNIK) se věnovali významu díla I. M. Vinogradova z hlediska minulého i současného rozvoje teorie čísel. Na závěrečném druhém plenárním zasedání, kterému předsedal akademik N. N. BOGOLJUBOV byly na programu dvě hodinové přednášky mladých matematiků. Prof. E. BOMBIERI (Itálie) i prof. A. A. KARACUBA (SSSR) hovořili o vlastních výsledcích, které patří k nejzávažnějším úspěchům v teorii čísel v poslední době.

Vlastní jednání konference probíhalo ve dvou sekcích. Referáty byly pouze hodinové, zahraniční účastníci byli ke svým přednáškám jmenovitě zváni. V první sekci bylo předneseno celkem patnáct referátů věnovaných problematice analytické teorie čísel, v sekci druhé (algebraická teorie čísel) pak referátů čtrnáct. Konference se zúčastnilo třicet pět zahraničních matematiků a pochopitelně celá řada matematiků sovětských. Pro zajímavost uvedme (podle přednášek) zahraniční účastníky: A. BAKER, B. J. BIRCH, B. A. BURGESS, J. W. S. CASSELS, L. J. MORDELL (Anglie), T. TONKOV (Bulharsko), M. JUTILA (Finsko), E. BOMBIERI (Itálie), Y. IHARA, T. MITSUJI, T. TATUZAWA (Japonsko), K. RAMACHANDRA (Indie), A. SCHINZEL (Polsko), H. KOCH (NDR), F. HIRZEBRUCH (NSR), A. A. ALBERT (USA), B. NOVÁK (ČSSR). Ze sovětských účastníků jmenujme ještě např. A. I. VINOGRADOVA, I. P. ŠAFAREVIČE, A. F. LAVRIKA, J. P. KUBILIUSE, A. N. ANDRIANOVA, V. G. SPRINDŽUKA a A. B. ŠIDLOVSKÉHO. Mezi účastníky konference byli také členové předsednictva MMU (A. CARTAN, M. F. ATIYAH aj.), jehož zasedání se současně v Moskvě konalo.

Těžiště práce spočívalo — jako na většině podobných konferencí — hlavně ve skupinových diskusích mimo rámec přednášek. Přesto, že počet referátů byl značně redukován (pro ilustraci: symposium v r. 1968 v maďarském Debrecenu mělo v jediné sekci více než dvacet pět referátů) převládá spíše dojem, že účelné je na podobných setkáních specialistů zařadit ještě menší počet obsáhlejších referátů, které by byly věnovány buď přehledu problematiky v některém odvětví neb zásadním výsledkům poslední doby a ponechat více prostoru improvisovaným přednáškám a diskusím.

Závěrem je potřeba ještě dodat, že celá konference byla organizačně bezvadně připravena. Pro zahraniční účastníky byla připravena řada exkursí v Moskvě i v okolí a po konferenci několika-denní pobyt buď v Leningradě neb v oblasti Taškent, Samarakand. Netřeba snad dodávat, že k vzájemnému sblížení účastníků přispěla úvodní recepce i závěrečná večeře a pochopitelně celá řada neoficiálních večerních besed.

Břetislav Novák, Praha

JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK MO V ČSSR

Ve školním roce 1970—71 proběhl XX. ročník tradiční školské matematické soutěže — matematické olympiády. Po organizační stránce byl průběh obdobný jako v ročníku předcházejícím: po studijním I. kole proběhlo ve všech kategoriích klauzurní II. kolo a v květnu pak dvoudenní soutěž III. kola kat. A v Pardubicích. Zvítězil JAN BRYCHTA z 3a gymnasia v Praze 3, Pražanka. Druhým byl ŠTEFAN SAKALOŠ ze 3d SVŠ Prievidza. Celkem bylo vyhlášeno 8 vítězů a 12 úspěšných řešitelů.

Pokračovaly též pomocné akce pro soutěžící v MO jako jsou přednášky a semináře v krajích a celostátní soustředění úspěšných řešitelů MO a FO kategorie B, kde byla probírána témata: Algoritmy a složitost úloh (dr. J. Morávek), Booleovy algebry (dr. O. Odvárko), Lineární transformace v rovině (dr. P. Liebl) a Metoda souřadnic v geometrii (dr. M. Koman, CSc). Po týdenním přípravném soustředění se osmičlenné družstvo zúčastnilo XIII. Mezinárodní matematické olympiády v Žilině (viz další zpráva).

Vlastimil Macháček, Praha

XIII. MEZINÁRODNÍ MATEMATICKÁ OLYMPIÁDA

V roce 1971 se MMO opět konala v Československu. Bylo tomu tak po druhé v historii této mezinárodní soutěže. Po prvé Československo pořádalo MMO v roce 1962 v rámci oslav 100. výročí založení JČMF. Tehdy to byla IV. MMO a dějištěm byly Jižní Čechy. XIII. MMO byla u nás pořádána při příležitosti XX. ročníku československé MO.

Pořadatelem XIII. MMO bylo ministerstvo školství Slovenské socialistické republiky. Přípravný výbor začal pracovat již v červnu 1970. Předsedou byl akademik ŠTEFAN SCHWARZ a místopředsedou akademik JOSEF NOVÁK. Z pozvaných 17 států (včetně ČSSR) přijalo pozvání 15 — Bulharsko (BG), ČSSR (CS), Francie (F), Holandsko (NL), Jugoslávie (YU), Kuba (C), Maďarsko (H), Mongolsko (M), NDR (D), Polsko (PL), Rakousko (A), Rumunsko (R), SSSR (SU), Švédsko (S) a Velká Británie (GB) — což je dosud největší počet. Belgie zdvořile odmítla a Itálie na pozvání neodpověděla.

Soutěž řídila mezinárodní jury, jejímž předsedou byl akademik Štefan Schwarz, místopředsedou akademik Josef Novák a členy byly vedoucí všech delegací, kteří většinou přijeli do Bratislavy 7. 7. 1971. První oficiální akcí XIII. MMO byla slavnostní večeře, kterou uspořádal 7. července v hotelu Carlton v Bratislavě na počest vedoucích delegací ministr školství SSR prof. ing. ŠTEFAN CHOCHOL, CSc. Žáci se svými pedagogickými vedoucími přijeli do Bratislavy většinou 10. 7. Na slavnostním zahájení soutěže 13. 7. v Žilině i na slavnostním závěru MMO v Bratislavě dne 19. 7., kde byly předány ceny, promluvil vždy náměstek ministra školství SSR prof. dr. MICHAL GREGUŠ, DrSc. Vlastní soutěž se konala ve dnech 12. 7. a 13. 7. v Žilině v budově střední průmyslové školy stavební. Žáci řešili celkem 6 úloh, každý den 3 po čtyři hodiny čistého času.

Žáci, vedoucí delegací a pedagogičtí vedoucí absolvovali též několik výletů, např. do Bojníc a do Vysokých Tatér. Vedoucí delegací a pedagogičtí vedoucí při výletu do Vrátné doliny vzpomněli dlouholetého jednatele ÚV čs. MO RUDOLFA ZELINKU, který zde náhle v květnu 1965 zemřel.

Nyní k výsledkům soutěže. Nejlepší byli maďarští žáci — obdrželi celkem 255 bodů z 336 možných, za což byli odměněni 4 prvními a 4 druhými cenami. Českoslovenští žáci získali celkem pouze 55 bodů a jednu třetí cenu, což podle bodů tedy znamená 9. místo a podle cen dokonce 11. místo v žebříčku 15 států.

Počty získaných bodů a cen:

Stát	A	BG	C	CS	D	F	GB	H	M	NL	PL	R	S	SU	YU
Body	82	39	9	55	142	38	110	255	26	48	118	110	43	205	71
I. cena	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	1	—	—	1	—
II. cena	—	—	—	—	1	—	1	4	—	—	—	1	—	5	—
III. cena	4	—	—	1	4	—	4	—	—	2	4	4	2	2	2

Poznámka: Družstva všech zemí byla osmičlenná až na Kubu (4 žáci) a Švédsko (7 žáků).

Jiří Mída, Brandýs n. Labem

PADESÁT ROČNÍKŮ ROZHLEDŮ MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍCH

V tomto školním roce vychází již padesátý ročník *Rozhledů matematicko-fyzikálních*, které se kdysi odštěpily od *Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky*. *Rozhledy* jsou určeny středoškolským studentům a přinášejí pro ně články z matematiky, deskriptivní geometrie, fyziky, astronomie a přílehlých oborů. Po oněch padesát let ovlivňují naši středoškolskou matematiku a fyziku a pomáhají mladým talentům. V *Rozhledech* najdeme též každým rokem rubriku „Úlohy o ceny“, která je jakousi předchůdkyní celostátní matematické a fyzikální olympiády. V minulosti vedli tento časopis známí vědečtí pracovníci (např. A. URBAN, F. VYČICHLO), přispívala sem řada školských odborníků a mnoho dnes známých jmen bylo prvně otištěno právě v *Rozhledech*. Dnes časopis rediguje O. SETZER se spolupracovníky. Přejeme *Rozhledům*, aby měly stále zásobu pěkných článků a úloh a aby se jimi těšilo ještě mnoho generací.

Jiří Sedláček, Praha

OBHAJOBY A DISERTAČNÍ PRÁCE KANDIDÁTŮ VĚD

Před komisemi pro obhajoby kandidátských disertačních prací obhájili dne 28. června 1971 bulharský státní příslušník IVAN DIMOV JANČEV práci na téma: „O některých dvojicích monosystémů lineárních prostorů vnořených do prostoru sudé dimenze“, dne 9. listopadu 1971 Jiří TAUFER práci na téma: „Řešení okrajových úloh pro soustavy lineárních diferenciálních rovnic“ a JAROSLAV MILOTA práci na téma: „Řádově optimální univerzální variační metody“, dne 19. listopadu 1971 vietnamský státní příslušník NGUYEN-VAN HUU práci na téma: „Rank tests for hypothesis of randomness against a group regression alternatives“, dne 15. prosince 1971 KAREL NAJZAR práci na téma: „Výpočet vlastních čísel a vlastních funkcí symetrického operátoru metodou nejmenších čtverců, JOSEF KOFROŇ práci na téma: „Odhady chyb kvadraturních a interpolačních formulí nezávisle na derivacích“ a KAREL SEGETH práci na téma „Univerzálně optimální integrační vzorce zahrnující hodnoty derivací integrandu“ a dne 23. prosince 1971 DAGMAR GLÜCKAUFOVÁ práci na téma: „Axiomatic foundation of indirect utility“.

Redakce

OZNÁMENÍ

Československá akademie věd a Universita J. E. Purkyně v Brně, navazující na tradici vědeckých konferencí Equadiff I a II z let 1962 a 1966, organizuje Konferenci o diferenciálních rovnicích a jejich aplikacích Equadiff III. Konference se bude konat v Brně od 28. srpna do 1. září 1972. Na konferenci přednesou zahraniční i českoslovenští matematici souhrnné přednášky z oboru obyčejných a parciálních diferenciálních rovnic, numerických metod jejich řešení i jejich aplikací. Účastníci budou mít možnost přednést krátké vědecké sdělení (15—20 minut). Přednášky i vědecká sdělení budou proslovena v některém světovém jazyce.

Po dobu konference bude organizován společenský program pro rodinné příslušníky účastníků konference, např. prohlídka města Brna, výlety do okolí, návštěvy divadel a koncertů. Bude uspořádán zájezd do Slavkova, Lednice atd.

Zájemci o účast na konferenci, kteří nedostali předběžnou přihlášku, necht' sdělit laskavě svoji adresu organizačnímu výboru konference.

Organizační výbor Equadiff III
Universita J. E. Purkyně
Katedra matematiky
Janáčkovo nám. 2a
Brno